

Vammaisneuvosto 14.3.2023 Liite § 21

Mikkelin esteettömyyssuunnitelma, 2021

Seurantapalaveri 13.2.2023

Asiallista

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen
2. Kokouksen puheenjohtajan ja sihteerin valinta
3. Esteettömyyssuunnitelman toimenpiteiden seuranta, kuulumiset eri toimijoilta
  - Kaavoitus (Eija)
  - Infra- ja viheraluepalvelut (Eija)
  - Rakennusvalvonta (Sari)
  - Talonrakennuspalvelut (Saija)
  - Henkilöliikenneyksikkö (Liisa/Eija)
  - Liikuntapalvelut (Tiina)
  - Viestintä (Heidi)
  - Kulttuuripalvelut (Matti)
  - Varhaiskasvatus ja perusopetus (Seija)
  - Vammais- ja vanhusneuvostot (Kauko/Arja)
  - Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa (Velimatti/Eija)
4. Muut asiat
5. Seuraava kokous
6. Kokouksen päättäminen

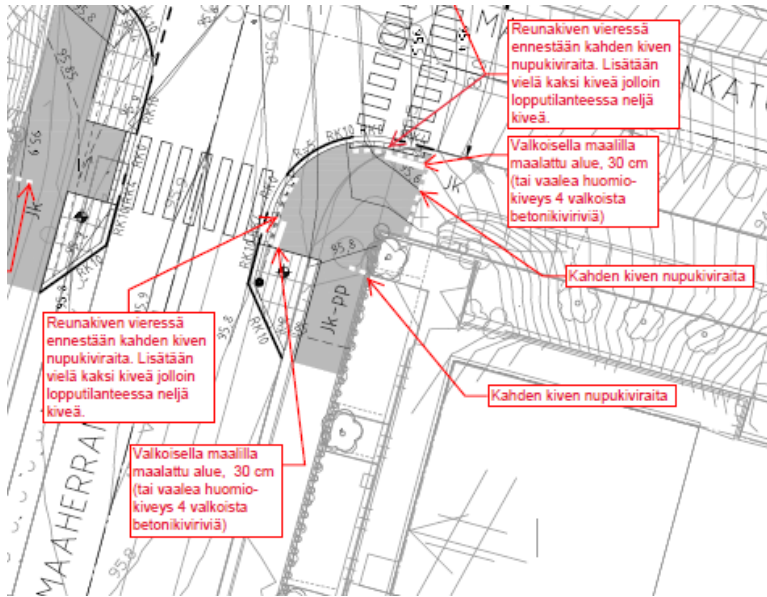
Kaupunkisuunnittelu

- Vammaisneuvoston edustajan nimeäminen kaupunkikehityslautakuntaan
- Esteettömyyden muistilista kaavoittajille

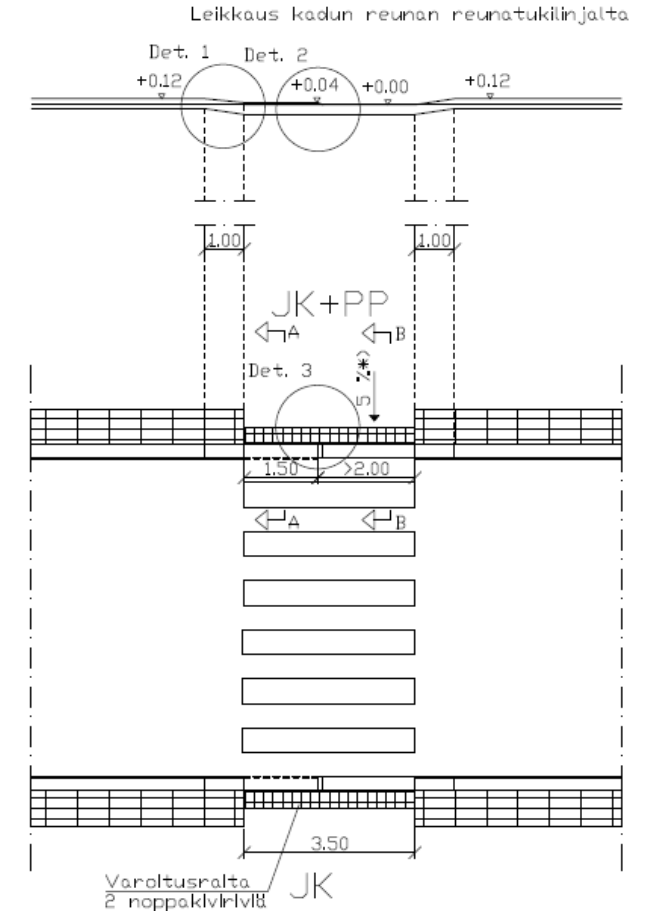

Infra- ja viheraluepalvelut

- Suojateiden tyyppi- ja laatuvaatimusten laatiminen
- Vain uusien reunatukien käyttäminen suojateiden kohdilla

Suojatie Asemapiirustus 1:100

Infra- ja viheraluepalvelut

- Valaistussuunnitteluohjeen päivittäminen
- Esteettömyyden tarkistuslista ja ohjeiden kokoaminen yhteen paikkaan
- Opastussuunnitelman laatiminen
- Joukkoliikennepysäkkien talvihoidon tehostaminen
- Suojateiden äänimajakoiden äänitasojen tarkistaminen
- Ulkoalueiden esteettömyyssuunnitelman laajentaminen keskustan ulkopuolisiin kohteisiin
- Yhteistyön lisääminen kulttuuripalveluiden kanssa

Infra- ja viheraluepalvelut

- ”Testi-suojatiet” Maaherrankatu - Pirttiniemenkatu risteys ja Maaherrankatu – Maunukselankatu risteys
- Pirttiniemenkadun jalkakäytävä, kulkuväylä Porrassalmenkadulta päivystykseen -> Valaistuksen parantaminen lisäämällä uudet valaisimet jalankulkuväylän valaisemiseksi
- Pirttiniemenkatu - Mannerheimintie risteys -> esteettömän suojatien rakentaminen
- Mannerheimintie, suojatie ja jalkakäytävä Silmätautien poliklinikan sisäänkäynnin kohdalla valaistuksen parantaminen -> lisää valoa suojatielle ja valaistuksen tasaisuuden parantaminen jalkakäytävällä

Rakennusvalvonta

- Vammaisneuvoston edustajan nimeäminen lupa- ja valvontajaostoon ja lupatyöryhmään
- Rakennusluvan hakijalle ohjeet ja mallit internet-sivuille
- Aloituskokouksen asialistapohjan päivittäminen esteettömyysasioilla
- Ennakkoneuvottelukäytännön laajentaminen
- Hyvien esimerkkien kokoaminen internet-sivuille

Talonrakennuspalvelut

- Esteettömyyssuunnitelman edellyttäminen suurten hankkeiden tarjouspyynnöissä
- Yhteistyön lisääminen suunnitteluvaiheessa
  - Vammaisneuvostolta pyydetään lausunto kaikkien suurten hankkeiden suunnitelmista jo suunnittelun alkuvaiheessa (rakennuslupavaiheen lausunnon lisäksi)
  - Liikennesuunnittelulle lähetetään tieto ja mahdollisuus kertoa mielipiteensä kaikkien suurten hankkeiden suunnittelun alkuvaiheessa
  - Henkilöliikenneyksiköltä pyydetään lausunto koulujen pihojen parannushankkeissa piha- ja saattoalueiden suunnittelusta.
  - Kulttuuri- ja nuorisopalveluilta pyydetään lausunto koulujen, päiväkotien ja muiden julkaisten tilojen tilasuunnitteluvaiheessa. Tavoitteena parantaa tilojen yhteiskäyttöä ja parantaa alueiden vapaa-ajantarjontaa.

Talonrakennuspalvelut

- Sähköisen huoltokirjan vuosikorjaustoive-osiosta tiedottaminen tilojen käyttäjille
- Päiväkoti- ja koulurakennusten esteettömyyden minimitason määrittely

Henkilöliikenneyksikkö

- Internetin joukkoliikenneinformaation muokkaaminen saavutettavaksi
  - Internetin joukkoliikenneinformaation muokkaaminen saavutettavaksi Joukkoliikenteen yleinen informaatio, aikataulu- ja reittihaku eivät ole saavutettavuusdirektiivin mukaisia eli eivät toimi näkövammaisten ruudunlukuohjelmilla. Sivustot tulee muokata siten, että ne täyttävät direktiivin vaatimukset.
  - Vastuutaho: henkilöliikenneyksikkö, viestintä ja järjestelmätoimittaja LMJ Oy
- Joukkoliikenteen reaaliaikaisen informaation kehittäminen
  - Joukkoliikenteen reaaliaikaisen informaation kehittäminen sekä pysäkeillä että mobiilissa palvelee niin esteettömyyttä kuin kaikkia matkustajia. Pysäkkiratkaisuja ja mobiiliratkaisuja toteutettaessa tulee muistaa ottaa huomioon ratkaisun toimivuus myös näkövammaisille. Reaaliaikaista informaatiota tarjoavat näyttötaulut tulee sijoittaa siten, että ne ovat silmäkorkeudella ja/tai informaatio tulee olla saatavissa myös puhuttuna.
  - Vastuutaho: henkilöliikenneyksikkö ja järjestelmätoimittaja LMJ Oy
- Joukkoliikennepysäkkien kehittäminen näkö- ja kuulo- sekä muille toimimisesteisille paremmin saavutettaviksi.

Henkilöliikenneyksikkö

- Joukkoliikennepysäkkien kehittäminen näkö- ja kuulo- sekä muille toimimisesteisille paremmin saavutettaviksi.
  - Kartoitetaan kaupunkiliikenteen pysäkkien nykytila ja suunnitellaan parannukset pysäkeille: aikatauluinformaatio, katos, penkki ja korotettu pysäkkialue. Priorisoidaan toteutuksessa tärkeimpiä pysäkkejä.
  - Vastuutaho: henkilöliikenneyksikkö ja liikennesuunnittelija
  - Asia ei ole vielä edennyt.

Liikuntapalvelut

1. Esteettömyyssivujen tietojen tarkistaminen liikuntapaikkojen osalta
  - Nettisivuja päivitetään kokonaisuudessaan parhailla, esteettömyystiedot huomioidaan tässä samalla
2. Aistiesteettömyyden parempi huomioon ottaminen ja hyvien suunnittelukäytäntöjen osaamisen vahvistaminen
  - Liikunnanohjaaja mukana Kulttuurin unelmavuoden, Etelä-Savon näkövammaiset ry:n ja Näkövammaisten kulttuuripalvelut ry:n yhteistyössä järjestämässä kuvailutulkkauskoulutuksessa 8.-9.12.2022.
  - Esteettömyysfoorumissa mukana liikuntapäällikkö ja liikuntasuunnittelija
3. Käyttäjien tiedottaminen sähköisen huoltokirjan käyttösuosituksessa
  - Käytössä liikuntapalveluiden henkilökunnalla
  - Seuroille lähtenyt viesti huoltokirjasta 2/2023
4. Liikuntapaikkojen saavutettavuuden kehittäminen yhteistyössä infrasuunnittelun ja viestinnän kanssa
  - Huomioitu uusien ja kunnostettujen liikuntapaikkojen rakentamisessa: Saimaanportin yhtenäiskoulu ja sen liikuntapaikat, Säynätin esteetön kota

Viestintä

Internetsivujen ja julkaisupohjien muuttaminen saavutettaviksi

- Kaupungin verkkosivuille www.mikkeli.fi on tehty tekninen modernisointi, jonka yhteydessä osa tunnistetuista saavutettavuuspuutteista on korjattu. Työ jatkuu seuraavaksi sisältöihin.
- Vastuutaho: viestintätiimi

Kaupungin sisäinen ohje saavutettavien julkaisujen ja sisällön tekemiseksi

- Saavutettavan sisällöntuotannon perusteista on tehty ohje, joka löytyy intrasta.
- Syyskuussa 2020 järjestettiin koulutus, jonka aiheena oli haasteellisten verkkosisältöjen (monimutkaiset pdf-tiedostot, isot graafit jne.) saavutettavuus. Kouluttajana toimi saavutettavuuden asiantuntija. Koulutukseen kutsuttiin tahoja, jotka tekevät paljon sisältöä verkkoon, mutta koulutusaineisto ja -tallenne laitettiin myöhemmin kaikkien kiinnostuneiden saataville intraan.
- Koko henkilöstön uutiskirjeessä on nostettu esille tarjolla olevia saavutettavuuskoulutuksia.
- Siteimprove-saavutettavuustyökalu on käytössä verkkosivujen sisällön analysointiin ja verkkotoimittajille on järjestetty peruskoulutus sen käyttöön.
- Vastuutaho: viestintätiimi

Viestintä

Esteettömyystietojen päivittäminen sivuille ja päivityksestä muistuttaminen

- Kohteiden esteettömyystiedot on valtaosin kuvattu ja tiedot löytyvät kaupungin nettisivuilta. Tiedot kuvataan palvelutietovarannon esteettömyyssovelluksen kautta, joten kohteen tunteva henkilö pystyy itse suoraan syöttämään tiedot järjestelmään pääkäyttäjän hänelle lähettämän linkin kautta.
- Vastuutaho: viestintätiimi

Viittomakielisen informaation lisääminen

- Kuulovammaiset asukkaat tarvitsevat tärkeimmistä kaupungin tiedotteista tiedon myös omalla äidinkielellään eli viittomakielellä. Kaupungin tärkeimmät tiedotteet tulee jatkossa tehdä myös viittomakielellä. Kaupunki julkaisee vuodessa 4 viittomakielistä tiedotetta.
- Lisäksi tapahtumien tiedotteissa pyritään mainitsemaan, jos tilaisuudessa on viittomakielen tulkki.
- Vastuutaho: viestintätiimi

Vanhus ja vammaisneuvoston osallistaminen nettisivujen modernisointityöhön

- Vanhus- ja vammaisneuvosto on toivonut saavansa olla mukana nettisivujen uudistamistyössä ja heidän asiantuntemuksensa kannattaa ehdottomasti ottaa työhön mukaan. Nyt tehdyn teknisen uudistuksen jälkeen on tarkoitus lähteä kehittämään sisältöä ja sen kehittämiseen otetaan vanhus- ja vammaisneuvosto mukaan.
- Vastuutaho: viestintätiimi

Kulttuuripalvelut

- Yhteistyön lisääminen perusopetuksen, infra- ja viherpalveluiden ja talonrakennuspalveluiden kanssa
  - Yleisissä kulttuuripalveluissa on menty kaupungin säästösyistä koko vuosi vajaalla henkilöstömäärällä, mikä on aiheuttanut sen, että työtehtäviä on tarkasteltu hyvin kriittisesti, jonka vuoksi esimerkiksi erilaisia työryhmäkokouksia tai muita ”ei niin kiireellisiä” tehtäviä on jätetty hoitamatta.
  - viime vuonna kulttuuripalvelun henkilöstön edustaja osallistui kuvailutulkkaukseen (Näkövammaisten Kulttuuripalvelu ry), jolla pyritään jatkossa mahdollistamaan esimerkiksi kuvailutulkkaukset tietyissä kulttuuripalveluiden tapahtumissa.
- Museoiden saavutettavuuden ja moninaisuuden tarkistuslistan käyttö museokohteissa
  - Monet saavutettavuus- ja esteettömyysasiat koskettavat koko kaupunkiorganisaatiota (esim. Internet-sivujen saavutettavuus) tai edellyttävät toimitila -investointeja. Mikkelin kaupungin museoiden osalta toimitila- ym. tarpeet on määritelty Mikkelin kaupungin museo-ohjelmassa, joka hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa marraskuussa 2019. Valitettavasti tuon jälkeen ohjelmaa ei ole päästy toteuttamaan johtuen kaupungin tiukasta taloustilanteesta johtuen.

Varhaiskasvatus ja perusopetus

- Esteettömyyssivujen tietojen tarkistaminen koulujen, päiväkotien ja ryhmäperhe-päiväkotien osalta
- Aistiesteettömyyden parempi huomioon ottaminen ja hyvien suunnittelukäytäntöjen osaamisen vahvistaminen

Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa

- Kiireelliset
  - Eloisan nettisivut on juuri saatu avattua ja ne ovat vielä kehitysvaiheessa. Toimipaikkojen esteettömyystiedot on tarve päivittää koko alueella.
  - pääaulan päivystyssiisäänkäynnin ulkoneman rajaaminen. Istutuslaatikot toimivat kesäisin, mutta talvisin haittaavat pihan huoltotöitä. Pysyvä toteutus on vielä mietinnässä.
  - Silmätautien sisäänkäynnin valaistus. Risteysalueella on tehty paljon muutostöitä viimeisen vuoden aikana, joten valaistuksen parantamisen tarve pitäisi tarkastella uudestaan.
- Helpot parannustoimet:
  - opasteet on pääosin lisätty
  - sisäänkäyntien havaittavuutta tullaan parantamaan vielä huomiotarroilla ja heijastinteippauksilla
  - sairaalaparkin yhdyskäytävä silmäyksikköön - ovi muutettu automaattioveksi
  - silmätautien portaiden jyrskitty massarata: portaat on tehty betonilaatoista, joten massaraitojen jyrsiminen ei onnistu. Teippauksia vaihdetaan tarpeen mukaan.
  - ritilöiden vaihtamista pohditaan. Pienemmällä silmäkoolla olevat ritilät keräävät talvisin lunta ja aiheuttavat siten muita ongelmia.
  - pyörätelineiden lisäys sisäpihalle on suunnitteilla.

Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisa

- Pienehköt muutokset:
  - päivystyssiisäänkäynnin piha-alueen tasaaminen olisi pitänyt suunnitella toisin jo rakennusvaiheessa - tasaaminen/luiskaaminen jo pitemmältä matkalta. Nyt korkeuserojen tasaaminen on hyvin haastava toteuttaa.
  - Silmätautien sisäänkäynnille voidaan toteuttaa käsijohde toiselle puolelle
  - Perhetalon sisäänkäynnille ei asenneta käsijohdetta, koska se haittaa ambulanssiliikennettä
- Merkittävät muutokset:
  - pääsisäänkäynnin pihan saneeraus otetaan huomioon E- ja D-osien peruskorjauksen yhteydessä, myös valaistuksen osalta. Katualueiden ja jalkakäytävien valaistus on Mikkelin kaupungin vastuulla.
  - Sairaalaparkin kuramattojen upottaminen on haastava toteuttaa, mutta sinne on muutamiin kerrokseen vaihdettu toisenlaiset, matalammat matot
  - Dialyysin sisäänkäynnin muutostyöt otetaan huomioon O-osan peruskorjauksen yhteydessä.